

Svenskar i Italien

Svenskar i Italien

- självkritisk körreseanalys.

Den vanliga svenskhetens möte med ett kulturland som Italien är ett ämne som borde utredas. Jag fick anledning att studera det närmare vid en körresa till Italien bestående av 45 personer av vilka två nästan kunde italienska. Endast en av dessa visste någonting över huvud taget om italiensk kultur.

Kören var från Göteborgs mest borgerliga stadsdel Örgryte och var tämligen rik ekonomiskt och tämligen ung i kvalitén. Visserligen var det utmärkt klass på dirigenten, en mycket spirituellt och skämtsamt man i Groucho Marx-stil som fullkomligt behärskade sin kör och dess mycket varierande repertoar, men han var lika svensk som alla de andra: fullkomligt omedveten om andra världar än den egna trygga svenska världen, som i sin självgod förnöjsamhets leende slummer aldrig kan påverkas av någon annan större värld.

Dessa sångarentusiaster färdades med buss hela vägen från Göteborg till Bazzano utanför Bologna, vilket tog två dygn. Starten skedde 16.30 från Örgryte Nya Kyrka i bländande vackert solsken: sämsta tänkbara väder att skiljas från en hemstad i. Denna kör, som på sin repertoar hade verk av Verdi, Gunnar Wennerberg, Gustaf Nordqvist, Anders Öhrwall och andra fullödiga klassiska tonsättare, började i bussen nästan omedelbart plåga alla känsligare öron i sällskapet med ursinnig rockmusik à la mode på kassett som alla tvingades lyssna på. Därmed skulle tydligen resans italienska kulturhjärntvätt börja. Stängde man av högtalaren ovanför sitt eget säte måste man ändå höra de hessa hysteriska skriken och skrällande elgitarrerna från alla deras högtalare som tycktes njuta av det monotona slagverksraseriet. Bussen hade dessutom en television som kunde visa video. Hela kvällen under resan genom Danmark fick kören njuta av de löjligaste och fånigaste tramsfarsor med Lasse Åberg endast avlösta av de mest sadistiska tänkbara Tom-och-Jerry-filmer, där ju hela handlingen som bekant kroniskt ensidigt handlar om kattens och mössens ständiga tävlan med varandra om vem som kan vara grymmast och mest sadistisk - utan att någon av dem någonsin lyckas stryka med i dessa extrema och ständigt mer överdrivna överansträngningar åt det morbida hållet. *En* sådan svensk fars och *en* sådan katt-och-råtta-lek kunde man väl stå ut med, men när sådan tramsig och sadistisk humor upprepas i det oändliga, medan alla i bussen hela tiden sitter och vrider sig och vrålar av skratt som i programmerade skrattkörer i TV, så kan man nog börja tycka att det skulle vara bättre utan i längden. Sådana buskis-tramstillställningar och slaskiga drastiska sado-masochistiska videofilmer hade detta glada kulturgång besvärat sig med att ta med sig bara för att kunna njuta och frossa riktigt ordentligt.

En kort rast på Hälsingborgsfärjan och en något längre på Puttgardenfärjan följdes av den mest obekväma tänkbara natt i de mest onaturliga tänkbara kroppsställningar, då det att stolryggarna kunde fällas ner innebar att den som satt bakom varje nedfällad stolsrygg måste sitta och sova med benen utspärrade, nästan som i en sorts sittande spagatställning. Naturligtvis blev allas lemmar nedanför låren antingen avdomnade eller uppsvällda med följdenliga plågor och besvär som varade hela den följande dagen ända ner till Innsbruck.

Vädret genom Tyskland var dåligt, och bland annat uppstod det en så tät dimma under dagen att det resulterade i en kedjekrock på *der himmlischer Autobahn* som cirka 50 fordon invecklades i med total förstoppning av all trafik mellan Nürnberg och München som följde: köerna var milslånga, och då många valde alternativa landsvägar fylldes även dessa av köer, som det var ännu svårare att komma ut ur. Ändå var denna kedjekrock lindrig och bagatellartad. Det brukar ju handla om upp till 250 bilar som entusiastiskt av hjärtans lust kör in i varandra och på varandra och över varandra huller

om buller, så att allt blir bara ett enda stort dragspelsskrotupplag av gigantiska dimensioner, där ett ansevärt antal förlustesebesökare skaffat sig direkt biljett till himmelen på köpet utan retur.

Det vackra vädret började äntligen i Innsbruck, där kören lyckats skaffa sig stadens minst typiska hotell: ett sterilt hypermodernt betonghotell utan trivsel och långt utanför staden. Att promenera in till centrum tog 45 minuter, vilket var väl värt att göra bara för att komma bort ifrån hotellet, där man lika litet fick vara i fred för ständigt närvarande och påträngande musikhögtalare med skrällande elgitarrer och hysteriska skrik till debil skvalmusik som någonstans norr om Alperna under hela denna resa.

Så fort man väl var söder om Alperna började dock livet bli mänskligare. En rökpaus togs på autostradan efter Bolzano som inte fick räcka längre än fem minuter: den räckte en kvart och förlängdes sedan. Men Italien blev Italien först när man äntligen lämnade autostradan.

Under ledning av den enda i bussen som var uppvuxen med italiensk kultur övergavs autostradan vid Trento, varefter bussen ringlade sig utmed de smala vägarna ner till Gardasjön. Svenskarna häpnade. Aldrig hade de sett ett så vackert land förut. Det var ju rentav vackrare än Vättern!

Lunch intogs i Malcésine och skulle ha tagit en timme som dock blev till två. Den italienska maten tog nämligen genast ut sin rätt, varpå lunchtimmen på ett rent naturligt sätt förlängdes. På programmet för eftermiddagen stod Verona, som man nu tyvärr skulle få bråttom med. Och till denna tidsbrist med den anryckande nödvändigheten att göra hela Verona springandes kom den makliga svenska otympligheten.

Den förträffliga och perfekta svenska bussen var tre och en halv meter hög, och en sådan buss, hur mästerligt den än förs av de bästa och skickligaste tänkbara chaufförer, är de italienska städerna helt enkelt inte byggda för. Den första krisen uppstod när huvudinfarten till Verona visade sig gå under en bro som var såpass hög som två och en halv meter. Trots denna bros ansevärliga höjd (med italienska mått mätt) kunde man inte ens pressa in bussen under bron.

Det blev till att köra omkring i nejderna och under kartläggning av landskap tidigare okända för geografin försöka hitta alternativa infarter till Verona, vilka heroiska försök endast kröntes med den framgången att man alltid visade sig hänvisad tillbaka till samma utmanande låga bro igen. Omsider lyckades bussen pressa sig in genom några trånga gränder söderut och den vägen via omfattande omvägar tränga ända in till centrum med uppenbar risk för att sedan inte kunna ta sig ut igen, och närmare centrum än Castell Vecchio kom man inte hur man än blockerade alla de största gatorna i hela västra Verona. Klockan fem steg 45 färdigt utmattade och utslagna svenskar ur bussen, vilka skulle ha stigit ut ur den betydligt närmare centrum klockan två.

Meningen var att de skulle vandra genom staden över floden och upp till Teoderiks kastell för att där dricka kaffe. På grund av tidsbristen blev promenaden ett gatlopp. Därtill kom det problemet att en av körmedlemmarna var diabetiker och måste ha mat precis klockan sex med hot om oöverskådliga katastrofer annars. Det hela ledde till tårar, uppror och upplösning. På Piazza dei Signori upplöstes gruppen helt i alla dess beståndsdelar, och endast ett fåtal fick därigenom möjlighet att under guidens ledning bekanta sig en aning med Veronas kultur och historia.

Det blev naturligtvis inget kaffe uppe vid Teoderiks kastell: ingen kom någonsin dit. I stället drack var och en kaffe var det passade honom eller henne medan de flesta blev utan tills vidare. Bussen väntade på andra sidan floden, medan guiden förtvivlat sprang kors och tvärs genom staden på jakt efter svenskar som förirrat sig och som inte hållit sina löften att stanna kvar på Piazza dei Signori och invänta utspridda kaffejägare tills de blev hämtade till de övriga av guiden. Och allt var naturligtvis guidens fel, som stressat de arma svenskarna så hårt och som inte kunnat berätta något om Verona för

någon utom för dem som följt med honom. Det visade sig, att det enda som egentligen intresserade dessa svenskar i Verona var Julias balkong och Julias grav, Veronas två enda falska och konstruerade sevärdheter och enda verkligt professionella turistfällor, som hittats på enkom för att lura turister på pengar.

Med guiden avsatt följde nu den enformiga autostradan till Módena och Bologna, där målet den lilla byn Bazzano slutligen uppnåddes med tacksamhet efter en otrolig dag. Redan samma kväll slog svenskarna runt på alla byns fem krogar.

Det följde en måndag i fridens och avslagenhetens tecken, som dock många begagnade till att ta sig in till Bologna och vela omkring där bland alla stadens anspråkslösa sevärdheter. Någon kom fram till tornen och konstaterade att de lutade, vilket de hade trott att torn bara gjorde i Pisa, men ingen vågade eller orkade gå upp i dem. Någon besökte en syninrättning för att få ett trasigt blixtlås åtgärdat och hamnade på ett ställe där man var fullkomligt säker på sin sak och gärna ställde upp med all hjälpsamhet i världen bara man vann sin kund. Det var bara det, att det som man var så säker på där med all sin professionella expertis var enbart kemisk tvätt. Svensken blev nästan kvar där i den förunderliga tvättinrättningen för evigt. Om hon fick sitt blixtlås lagat förtäljer inte historien, men det förefaller osannolikt att hon fick det i Bologna.

Så följde den stora tisdagen i Florens, resans dramatiska höjdpunkt, där det skulle ges två konserter. Det var om möjligt ännu omöjligare för bussen att ta sig in i Florens än vad det hade varit i Verona. Guidning av en svenska som bott i Italien i tio år hjälpte inte, för chaufförerna följde ändå helst bara missvisande bussanvisningsskyltar ämnade för den lokala busstrafiken som den svenska bussen, som bekant, var för oproportionerlig för, och den avsatte guiden från Verona hade resignerat. Bussen innehöll utom 45 prisgivna svenskar även konsertmunderingar för de flesta av dessa, och alla dessa körkläder måste vara vid Domen klockan fem jämte hela kören. Före det hade man tänkt hinna med åtminstone Uffizierna och Palazzo Pitti. Bussen måste till slut stanna någonstans utanför stadskartan varifrån var och en fick reda sig in till staden bäst han kunde. Man lovade att körkläderna skulle transporteras till Domen senare.

Guiden från Verona tog under sitt beskydd tre äldre damer och genomförde med dem en angenäm rundvandring i Uffizierna, varefter de intog en angenäm lunch på en trattoria med lämpliga priser. Under tiden utspelade sig märkvärdiga svenska dramer runt omkring i staden. Priset för största möjliga ansträngningar med minsta möjliga resultat togs av busschaufförerna.

De hade kört i stafett ända från Göteborg och klarat av det mesta, men i Florens ställdes de inför förbluffande utmaningar av oanade proportioner.

Deras enda uppgift var att köra bussen med alla körkläderna till Piazza del Duomo i god tid före klockan fem. De hade fem och en halv timmar på sig. Klockan fem, när trots allt hela kören samlats utanför Domen i spänd väntan på bussen med körkläder och noter, hade ingen buss ännu visat sig. En kvart senare var den fortfarande osynlig.

I efterhand har man lyckats rekonstruera vad som ungefärligen egentligen hände. Efter att ha blivit av med alla passagerarna tog busschaufförerna det tämligen lugnt, vilket senare skulle hämna sig. Småningom, ungefär vid tretiden, började de ta reda på hur man kunde komma in till centrum. De kom så långt, att de lyckades utverka åt sig tillstånd av en parkeringstjänsteman att få ställa sig med bussen vid Domen. Sedan inleddes resan dit, som stötte på de mest oanade och oupphörliga hinder. Än var det vägarbeten, än var det trafikolyckor, än var det oväntade och plötsliga enkelriktningar (tydligt i all hast improviserade), och framför allt verkade det att råda ett ständigt tillstånd av rusningstid i hela Florens. Efter många om och men och efter åtskilliga lokala jorden-runt-resor ankom bussen till Domplatsen. Där möttes den av en obönhörlig polis som kategoriskt uteslöt alla möjligheter för en buss att få parkera vid Domen. Det hjälpte inte vilken parkeringsvakt som hade givit den bussen sitt

extraordinära specialtillstånd. Det var bara för bussen att köra vidare igen ut på nya ofrivilliga odysseer och nya varianter på lokala jorden-runt-resor.

Enda möjligheten för chaufförerna blev till slut att frakta körkläder och noter till Domen med taxi. Problemet var bara det, att de inte kunde italienska. De flesta lokala taxichaufförer tolkade dessa båda oidentifierbart utrikiska skojare som släpade på en massa brudutstyrselar och vita kostymer till antingen klädesmånglare eller flyktingar från någon institution. Flera villiga köpare av de vackra kläderna uppenbarade sig och erbjöd sina tjänster men förbluffades av att de båda klädesmånglarna resolut och nästan argt vägrade genomföra någon försäljning. Vad tusan försökte de då prångla ut kläder för? undrades det på lokal nivå. Kort sagt, ingen blev klok på dem, och ingen kunde hjälpa dem. Det tog således en alltför god stund innan de båda hederliga göteborgarna lyckats packa sig själva och alla körens kläder och väskor in i två små taxibilar, som verkade särskilt krympta för tillfället. Tjugo över fem rullade bilarna in på piazzan sprängladdade med vita kläder. Konserten skulle vara klockan sex.

Därmed var inte farsen tilländalupen. Det visade sig att det inte fanns något lämpligt omklädningsrum i Domen, för inte kunde ju prästerna tillåta att damer och herrar tillsammans klädde av sig och på sig inne i sakristian. Ej heller visste prästerna om att en svensk kör skulle uppträda, då den som ensam visste allt var mycket upptagen och dessutom bortrest. Alla problem löstes med att ingen omklädningsrum, till busschaufförernas omåttligt obeskrivliga desillusion. Sålunda höll göteborgarna sin konsert i det anspråkslösa sidokapellet i Domen som ackompanjemang till en mäsas iförda shorts, korta ärmar och andra lätta kläder i alla världens mest okyrkliga färger som blottade mången mjölklen kvinnoskuldra till domkyrkans prästers synnerliga förtvivlan. Hela konsertprogrammet var naturligtvis på svenska. Prästen som läste mässan var dock vänlig nog att efter mässan tacka kören med att det låtit bra fastän han inte förstod ett enda ord, vilket tacktal naturligtvis ingen av svenskarna begrep ett enda ord av.

Efter "konserten" följde några timmars uppehåll före nästa konsert i en obskyr kyrka, som var definitivt låst och skulle så förbli fram till konserten. Ingen anade vad som skulle komma att utspela sig i denna till det yttre så intetsägande kyrka.

Till de mera aktningvärda bedrifterna från sällskapetets sida denna dramatiska dag i Florens hörde det ungerska parets aktiviteter. De hade redan tidigare utmärkt sig. Under gatloppet i Verona hade de genast skiljt sig från svenskarna för att noga inspektera hela Arenans inre och därefter uppsöka Veroneses målningar i San Giorgio för att som de enda bli helt nöjda med Veronaloppet. Här i Florens tog de priset i målmedvetenhet: de hann inte med bara hela Uffizierna och Palazzo Pitti utan tog dessutom metodiskt i tu med gravkyrkan Santa Croce, Medicéergravarna och l'Accademia med allt deras överväldigande innehåll. Priset de fick betala för denna kulturella aktivitet utan like var att de blev utan middag - ett billigt pris, menade de själva.

Så småningom öppnades kyrkan SS. Apostoli för den kommande konserten. Naturligtvis hade ingen reklam gjorts för denna, inga affischer hade iordningställts, så det var bara att vänta att det inte skulle bli någon publik alls utom den medhavda obligatoriska hejarklacken.

Så dök även de båda stråksolisterna upp: en lång och kraftig altviolinist, som gärna visade sig i all sin glans, och en fin gammal 77-årig cellomästare, som helst höll sig undan för de andra. Skillnaderna mellan dem var extrema inte bara rent fysiskt (ungefär som Fyrtornet och Halvan) utan även musikaliskt: tyvärr kunde altviolinisten inte spela tillfredsställande rent, medan cellistens renhet var fullkomlig. Tillsammans måste det bli skärande friktioner, då den enes renhet måste framstå som desto renare mot den andres då desto mer skärande divergenser. Det visade sig redan under repetitionerna, hur den stackars cellisten vantrivdes med den självhärliche violinisten. Det var ett samarbete, som violinisten solade sig i och som cellisten led av.

Konserten inleddes klockan nio. Publiken bestod av ungefär fem personer av vilka fyra då var göteborgare och den femte kyrkvaktmästaren. Utgångsläget var alltså det sämsta tänkbara. Desto mera oförglömlig blev konserten.

I all hemlighet avslöjade kyrkvaktmästaren för den avsatte Veronaguiden att kyrkan var Florens äldsta och invigd med Karl den Store strax efter dennes kejsarliga kröning i Rom år 800. Arkitekturen var också därefter. Det härskade en innerlig mystisk stämning inne i kyrkan under de uråldriga trävalven och de antika gallerierna, som man endast återfinner på svårtillgängliga håll som i Aachen, i Ravenna och i den gamla normandiska kyrkan inne i Towern i London. Och så väl bibehållen och omskött var denna kyrka, att det var omöjligt att gissa att den var så gammal om man inte visste om det. Den var på något sätt tidlösheten själv.

Under konsertens gång tillkom det enstaka publikmedlemmar från hotellet mitt emot. Kören gjorde sitt, solisterna gjorde sitt, de båda stråkförarna spelade tillsammans, varvid cellisten satt så långt borta från violinisten som möjligt bakom en pelare och osynlig för publiken, varefter violinisten försökte dra ut sin motvilligt ackompanjerande cellist därifrån. Cellisten vägrade dock skaka hand med violinisten inför publiken.

Så blev det cellistens tur att spela ett solo. Han satt kvar bakom pelaren osynlig för publiken och spelade en barocksonat med den renaste tänkbara stråkföring i extrem motsats till violinistens omedelbart föregående brist på rent spel. Effekten var överväldigande i sin gripande storslagenhet. På något sätt hade cellisten fångat kyrkans tidlösa evighetsstämning och tolkat in den i sitt stycke. Det var en gammal man med fem decenniers yrkeserfarenhet bakom sig av musiken och sitt instrument som kom till ett så fullödigt uttryck i denna nästan 1200-åriga kyrka. Det var en röst som var mera mänsklig än alla körens röster och mera universell och klangfull än en hel orkester. Cellon var gammal och skamfilad men genljöd under de medeltida valven mera mäktigt än en Silbermannorgel med alla sina stämmor. Det var musik direkt ur evigheten med hela den känsla som endast de djupaste erfarenheter kan luttra fram under ett långt och händelserikt liv i musikens tjänst.

Därmed var konserten räddad. Därefter gick även kören från klarhet till klarhet, dirigenten kom i högform, publiken blev mer och mer entusiastisk, och det hela slutade i ren extas. Två gamla damer från hotellet mitt emot ville omfamna var och en särskilt. En fullständigt krisartad och kaotisk dag hade slutat i en överväldigande eufori utan gränser.

Därmed var även hela resan räddad. De svåraste tänkbara kriser hade klarats av, nu sedan det värsta hade uthärdats och vänts till motsatsen var det bara att rulla vidare för lösa boliner, och dagen efter den överansträngande Florensdagen valde kören att sitta fem timmar på buss för att få vara fyra timmar i Venedig. Denna stad begicks på det för svenskarna sedvanliga och självklara sättet: man tog Vaporetton från bussen direkt till Markusplatsen, så att man slapp hela sta'n, och slog sig där någonstans ner på ett kafé för att sitta där hela dagen. Veronaguiden tog hand om ett äldre par och förde dem genom l'Accademia, som de aldrig hittat till själva, somliga förirrade sig inne bland Markuskyrkans många frestelser och höll på att aldrig komma ut igen, och endast det ungerska paret vågade sig på Dogepalatset med allt vad det innehöll. Bussen skulle köra från Venedig halv fem men fick vänta till halv sex på de sista. Kvällen firades med middag på hotellet, som kören betalade, och med ett honnörsbord i mitten, som bara ordföranden, dirigenten och deras utvalda damer fick sitta vid tillsammans med lokala excellenser. Efter middagen gick de som ville ha det litet trevligare ut i byn och firade runt på alla dess fem krogar.

Torsdagen användes till ett Ravennabesök. En studiegrupp inom kören hade lagt ner ett flera veckors arbete på att lägga upp ett program med historik och guidning för resten av kören, och detta program hade även tryckts upp i 50 exemplar. Det var bara det att dessa nu låg kvar i Göteborg. De ansvariga förklarade, att det i alla fall fanns

många kyrkor med mosaiker i Ravenna, och att man kunde gå till vilken som helst av dem. Veronaguiden ansåg sig då böra rycka in, höll ett improviserat Ravennaföredrag i bussen och lotsade busschaufförerna direkt in till San Vitale och Galla Placidias grav. Därifrån skingrades kören sedan ut på diverse restauranger.

Ett gäng kom till en restaurang som de ansåg alldeles för dyr. De gick då runt hörnet och fann en annan restaurang som föreföll billigare, där de gick in och åt gott och blev väl tillfreds med allt. När de skulle betala visade det sig, att restaurangen hade två utgångar, och att den andra var den restauranggång som de först gått förbi emedan de tyckt den verka för dyr...

På kvällen genomfördes den tredje konserten inför en lättköpt publik i en by utanför Bologna som hette Zola Predosa. Det visade sig att publiken kommit till kyrkan för att roa sig. Efter en medelmåttig konsert med tre sakrabanala Giombinilåtar (som ungefär är Italiens sakrala motsvarighet till svensktoppen) som sämsta prestation, följde en fullkomlig bolognesisk bacchanal, som publiken anförda av prästen bjöd på. Vinflaskorna korkades upp så effektivt att intet glas tilläts bli tomt någonsin, medan det bjöds på kallskuret, bakverk och körsbär på stående fot. Stämningen blev snabbt totalt lössläppt, och prästen anförde publiken i en oupphörlig allsång som var omöjlig för kören att överrösta. Den store svenske violinisten, som briljerat under hela konsertfestivalen med sin Viola d'Amore som nästan en manlig primadonna, (- även Maria Callas och Birgitta Nilsson blev ju på sin tid som störst och berömdast när de sjöng som falskast, -) blev mest påverkad av alla, stängde in sig på damtoaletten och vägrade komma ut därifrån förrän någon dam ville hålla honom i handen. Få damer anmälde sig frivilligt, då de fruktade att den upprymde även ville hålla dem i svansen. Den sista flaskan var tömd omkring klockan ett, varefter en omtumlad kör tumlade till sina platser i bussen därtill stressade av busschaufförerna, som skrämt dem med berättelsen om en punktering på ett av bakdäcken, varför alla måste stå upp i bussen så långt åt vänster sida som möjligt under hela vägen hem så länge de detta förmådde. Efter några få kilometer hade alla glömt punkteringen, och även om det hade förefunnits någon var knappast någon i ett sådant tillstånd att han kunde känna av det.

Dagen var den stillsammaste hittills men slutade i den mest groteskt uppsvällda lössläpptheten hittills. Jämför Veronaguidens vandring tillsammans med körens kvinnliga zonerapeut under samtal om nödvändigheten av att den under 1900-talet så förrådde mänskligheten måste förändras till det bättre inifrån med den öronbedövande vulgära Giombiniallsången på kvällen från 100 mer än rimligt påverkade strupar med en full prelat som bacchanalisk ledare, som tycktes ha kommit direkt från ledarskapet för en fotbollsläktares besinningslösa hejarklack. Andakten kring Dantes, Teoderiks och Galla Placidias gravar fick sig en ordentlig törn av de praktiska följderna av en medelmåttig sakrabanal kyrkokonsert inför en billig förortspublik, som bara inbjudit utländska körer för att få en ursäkt till att roa sig mer än vad deras lokala förmågor någonsin tillät dem.

Lyckligtvis blev den fjärde och sista konserten på fredagen den bästa. Uppe på Monte Veglio finns det ett gammalt fäste med kyrka och kloster från 700-talet med utsikt därifrån över hela Emilia. Konserten skedde i kyrkan och blev betydligt bättre än torsdagens, då den sämsta Giombinilåten ströks med den påföljd, att Giombini plötsligt klingade riktigt vackert i all sin debilt naiva banalitet. Till och med vår glänsande violinsolist, vår egen Paganini med sin älskade Viola d'Amore, ägnade sig här äntligen åt rent spel. Sämre klingade Ingvar Lidholm med sin moderna musik utan form, harmoni eller final, och sämst klingade fortfarande det moderna svenska körverket "Pax?", som börjar hur vackert och formfulländat som helst blott för att senare totalt spåra ur och sluta i ingenting, som all modern musik i allmänhet gör efter att ha uppnått sitt enda musikaliska syfte, nämligen totalt harmoniskt, rytmiskt och melodiskt kaos och den extremaste tänkbara motsats till det egentliga syftet med all musik, nämligen att det skall låta bra. Detta verk var dessutom närmast en dålig parodi på

modern musik, så att en riktig körsångare egentligen bara kunde skämmas över att behöva framföra sådant inför musikaliska italienare.

Fest följde i Bazzanos gamla klippborg i det kommunistiska partiets regi med borgmästare och allt, rikligt med mat och sång men lyckligtvis utan alltför förryckta urspårningar eller alltför störande fylla. Här fick vi veta att Zola Predosa, stället för gårdagens konsert, hade den högsta kommunisthalten i hela Italien, närmare bestämt 63 procent, och att båda våra konserter i Bolognatrakten hade varit fullkomligt i kommunistisk regi. Det har alltid en störande inverkan på musiken när den ställs inför partipolitik. Hade vi vetat det tidigare hade antagligen ingen av Bolognakonserterna blivit bra.

Dessa plötsligt uppdagade politiska förtecken för hela jippoorganisationen fick av någon anledning maten att inte längre smaka riktigt bra. Dirigenten bröt upp från banketten med kören klockan två på natten ganska abrupt utan att efterrätten hunnit serveras. Direkt stigning på bussen följde med omedelbar avresa mot norr.

När man lämnar Italien är det första misstag man begår alltid det mest påträngande, när man inser misstaget i att lämna Italien. Och man kan inte rätta till det förrän man återvänder.

Bussresans fångar torterades under vägen i vanlig svensk ordning med skvalmusik på kasettband och videofilmer. Tom-och-Jerry-sadismen överträffades nu av den mest dekadenta av alla filmer, "Cabaret" från 1969 med Liza Minelli i början av hennes exploatering. Hon blev inte ens vackrare med tiden medan hennes mor åtminstone från början både varit söt och kunnat sjunga mer än bara vackert. Någon försökte motverka skvalkulturens sadistiska lågmärken med att sätta på en videokassett med Mozarts "Figaros bröllop" i en alldeles utmärkt filmversion, som grymt tystades ner och avbröts av majoritetens definitiva krav på mera råhet, ytlighet och vulgaritet. Genom hela Tyskland regnade det som värdigt ackompanjemang till alla bussens skvalvideofilmer av kvalificerat skräp för imbecill smaklöshet. Mot kvällen uppnåddes hotellet Bertram utanför Hannover, där en festmåltid fick gottgöra allt pizzafrossande och annat matslarv i Italien. Svenskar kan ju bara inte äta i Italien, eftersom där ju varken finns filmjolk, gröt, köttbullar eller annan potatis än pommes frites. Den enda italienska rätt som skandinaver är kända för att äta i Italien är pizza, för den känner de igen hemifrån. Ej heller förstår de sig på det italienska kaffet, som tydligen bara serveras i fingerborg eller intages som nyponsoppa. Bättre ordning är det då i Tyskland, där man slipper så många onödiga nollor i valutan, där kaffet åtminstone är ordentligt uppblandat med vatten, där autostradorna går rakt för att underlätta och bereda vägen för seriekrocker, och där folket åtminstone i någon mån förstår svenska.

Deras hjärtan smälte när de på båten mellan Tyskland och Danmark äntligen åter fick använda svensk valuta. Tillbaka på hemmaplan var man äntligen sig själv igen: fullständigt för evigt hängiven det ändlösa nordiska svärmodet, som inte tillåter något universum utom det egna personliga, som inte tillåter något som sticker av och bryter den evigt smäktande melankolin, och som inte accepterar någon identitet utom den genom de ständigt upprepade kalla och mörka vintrarna konstant påtvingade och framluttrade identitetslösheten.

(Denna resa ägde rum i juni 1988. Denna dokumentation är särskilt intressant genom att den återger atmosfären kring en konsert med den nio år senare bortgångne legendariske cellisten Guido Vecchi, som var delvis skåning och delvis bolognesare.)